

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

2. Dei mater alma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

de hoc eorum suum mare, arrendum d' talibus censuerunt. At quia acutus ignis acior surgit in flammam, dia diabolo simulante gravatus est, ut nocte fugam accideret. Vbi vero ad exitum porre venit, obviam illi fuit Mars Stella, B. Maria, ad portum salutis devotum redactura. Cui dixit: Fluctuansis vni devius, & veritas in fide Filii mei dubitas te in venisse. Certe scias quod diversis erroribus scater per orbem gentilitas: Iudai nihil soluti tenent, umbras sequuntur, senobris nequiti obfuscati. At Evangelii nova gratia per hoc veritatem habere probatur, quod charitate humilitate, castitate resurget. Qua iria in Ordine quem intrasti, purgato mentis oculo praeclarior vis debis. Ego autem sum Mater Christi, Patrona Ordinis tui, qua non passa sum solita pietate, eam castam indelem decipi, vel perire. His dictis, Virgo disparuit, & ruonem firmatu in fide cum laetitia cordis reliquit. Falsusque est postea consummatus in doctrina & pietate. An non ei Maria fulgida Stella Maris?

LECTIO II.

Thema. Dei Mater alma.

De dignitate B. M. ex divina maternitate proveniente.

Maria B. M. P. E. dogia & stulti.

Sicut antea diximus quicquid pulchrum est in Caelo, Mariae appropriari symbolice & mystice, ob eius eminentiam & lucem influxumque fecundum in hae inferiora: ita nunc dicimus, quicquid in Terra pretiosum est, & speciosum, Mariae similiter attribui, ob eius Virginitatem cum Maternitate divina confederatam. Propterea vocatur Paradisi voluptatis Hortus conclusus, Fons signatus, Puteus aquarum viventium, Arbor vitae, Lilium convallium, Lilium inter spinas, Rosa mystica, Cedrus excelsa Libani, Oliva speciosa in campis, Vitis fructificans fructus honoris, &c. Haec enim fecunditate deducta, attribuit Virgini SS. Patres & Ecclesia, partim ex Cantibus Cantorum, partim ex Ecclesiastici cap. 14, quoque ob fecunditatem eius cum puritate coniunctam. Explicemus vel id paucis per singula.

1. MARIA Paradisi voluptatis, in quo novus & fecundus Adam domicilium sibi elegit, ideoque omni benedictione ac felicitate replevit, omni busque delictis; ita ut magis sibi in illa complacere, quam in omnibus alijs creaturis.
2. MARIA Hortus conclusus, ad quem Serpens nullum potuit habere accessum, ut peccati venenum inspiraret Hortus etiam conclusus claustris & muro inviolata Virginitatis. Unde bis ei dicit Sponsus: Hortus conclusus, Soror mea sponsa. Hortus Matris sacram recte dixerimus, quae est Mater conclusa.
3. MARIA Fons signatus & sigillatus, ut nemo aquam iustitiae vel solo levi pulvere. Fons & puteus limpidissimam & viventem aquam producat peccatis quaedam scaturigine: quia haec est non solum Mater Dei, sed & Mater divinae gratiae, quae quidem gratia velur aqua fuit vberum de Libano, live

de Candidationis sublimi loco, ut per huius Puti venas purissimas fluens, animas reddat fecundas & virginicas.

4. MARIA Arbor & Lignum vitae, quae fructum illum produxit sine semine, quo aeterna nobis vita redditur fructum, colore, odore; sapore suavissimum.
5. MARIA Lilium convallium, ob humilitatem & candorem: Lilium inter spinas, inter saeculi huius cupiditates illudium & tutum, semper integrum, semper candidans, semper aureum, semper odoris ferum, semper pandulum ad penitentes suscipiendos, semper incurvum ad condescendum peccatoribus, & eos sua puritate, candore, odore illescendum ad se.
6. MARIA Rosa mystica, quae odorem suum quae verum diffudit, caelum & terram, Angelos & homines, ac Deum ipsam sua perfundens fragrantia. Rubicunda Rosa, non solum ardente charitate, sed & virgino pudore, per quem Regem attraxit, esse in accubitu suo in throno gloriae attraxit, inquam, eam in terras roseo Virginitatis suae colore & odore, coniuncto cum Nardo, hoc est, cum humilitate, Charitate enim, puritate, & humilitas in Mari. Virgine fuerunt velur vltima dispositiones ad divinam Maternitatem obtinendam, & in vtero suo concorporandum Filium Dei.
7. MARIA Cedrus excelsa Libani, quae quanto magis in auras conlurgit vertice: tanto profundius radicem in ima demergit; ut aulla quatitur tempestate, sed stabili consistat mole. Cedrus ergo est Maria, quae excelsa est & eminent in Significatus. Puteus aquarum viventium, Arbor vitae, & profunda radice, per humilitatem Cedrus rectissima, sine curvitate aut nodositate peccatorum, Cedrus incorrupta & impetrabilis, sine corruptione, aut carnis concupiscentiae, semper in sua perfectura durans integritate. Cedrus, cuius rami huc illic tenduntur, ut veniant aves & volatilia Caeli, & nitentur in eis. Denique Cedrus, cuius viderod, vel vmbra serpentes nec car tartareos.
8. MARIA Oliva speciosa in campis, quae sine cura, aut humana opera, & ad iniculo, fructu profecundus Adam domicilium sibi elegit, ideoque omni benedictione ac felicitate replevit, omni busque delictis; ita ut magis sibi in illa complacere, quam in omnibus alijs creaturis.

9. MARIA *Vitis fructificans*, qui illud Vinum purum pure produxit, quod lactificat homines & Angelos, *Vinum germinans Virgines*. Et hæc est de qua dicitur: *Ego quasi vitis fructificavi in avitarem odoris; & fructus mei flores honoris & honestatis*. Quibus verbis virginitas eius fecunda, & fecunditas virginata, omni honore prosequenda, omnique pudicitia & honestate conspicua esse significatur. Flos symbolum est virginitatis, fructus symbolum fecunditatis. In arboribus flores simul cum fructibus (qui ex eisdem emanant, & in quos flores ipsi trahebunt) existere nequaquam possunt, sed erumpente fructu decidunt flos; quamdiu autem flores vigent, fructus, necdum advenit: Ita & in cæteris mulieribus virginitas cum fecunditate eodem tempore esse nequit. At verò in sola Deipara, super omnem naturam cursum, hæc duo coniuncta reperuntur. Quare ipsa sola dicere potest Flores suos esse pariter & fructus. Hoc enim est eius singulare privilegium, quod Virgo sit & mater.

Flos symbolum est virginitatis, fructus symbolum fecunditatis.

Sola B. M. Mater & Virgo.

Seduli.

Sic nec in hoc similem visa est nec habere sequentem.

Gaudia Matris habens cum Virginis honoris.

Hi porò Tituli omnes honorifici Mariæ, è sacris literis depremissi, & ab Ecclesia in Litanijis aut Canticis suis decantati, comprehenduntur & originem ducent ab hoc supremo Titulo honoris, quo eam hic saluamus:

Ave Dei Mater alma, Atque semper Virgo.

NOTA. De Dignitate B. M. V.

Quapropter hic primò advertendum est, & annotandum, non posse altius eius dignitatem commendari, quam hoc brevi Elogio, *Mater Dei*: quia nihil excellentius, nihilque divinius dici potest de pura creatura. Excedit omnem altitudinem quæ post Deum cogitari potest dignitas Matris Dei, ve dicit S. Anselmus, libr. de excellentia Virginis. Cuius rationem addit S. Thomas, quia dignitas hæc quodammodo infinita est, continens affinitatem cum Deo, & conjunctionem consanguinitatemque cum persona infinita. Simul etiam cum Matrem Dei nominamus, dignitatem illam nominamus & rememoramus, quæ est fons & origo, ex qua omnia donis, omnes gratia, omnis excellentia Virginis promanavit. Dedit enim illi mater materno proportionatam Deum gratiam: ita ut plus dicamus cum matrem Dei Mariam dicimus, quam si Anostolum, Prophetam, Martyrem, Angelum, Cherubim, Seraphim simul nominatemus.

Sicut nihil maius Deo tribui potest, nihilque divinius, quam quod sit Pater æterni Filij: nec illi tantum gloriæ tribui: Titulus Creatoris, aut Domini totius universi, quantum Titulus Æterni Patris erga Filium suum Æternum, ut notat S. Cyrillus: Sic nullus Titulus gloriofus Mariæ dari potest, quam quando nominatur Mater Dei, eiusque de felicitet. Æterni Filij Mater in terris, cuius Deus Pater est in Cælestibus: Sicut Æterni Mater in

tempore, cuius Deus Pater est in æternitate. Atque ita Maria in personali proprietate ineffabiliter Deo communicat, quia sicut Deo patri proprium est generare Deum, ita & sanctissime Virgini proprium est generare Deum. Et sicut Deus Filius est Pater vnicus: ita Maria eiusdem filij est mater unica. Sic ergo admiranda & sanctissima illa virginis fecunditas in Maria supra communem naturæ & gratiæ ordinem existens, specialiter sanctissimam æterni Patris fecunditatem respicit & adorat. Fecunditatem autem & Maternitatem Mariæ admirantur & cum stupore venerantur Angeli, eamque cum dilectione & affectu incognitatis admirari debent & venerari homines, maxime femineæ sexus.

postquam dicitur Mater Dei.

Propterea dicere solitus fuit S. Hugo, Episcopus Lincolnensis in Anglia, ut refert Surius c. 13. viræ eius: *Satu à feminæ sexu Deum diligi promeruit, cum nasci de femina dignatus est. Nam cum viro concessisset non sit ut sit Dei Pater, hoc concessum est feminæ ut sit Dei Mater.* Hæc S. Hugo.

Certe mulier fuit quæ prima post Angelum eam Matris Dei Titulo magna cum admiratione honoravit, dum magna voce clamavit: *Benedictus tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi ut veniat Mater Domini mei ad me?* Nec sine mysterio id pronunciasse dicitur: *magna voce.* Etenim magnus ei & insolitum erat relevationum maternitatis divinæ mysterium, vehementer spiritus impulsus ad illud propalandum eam urgebat: magnusque affectus devotionis erga hæc Dei Matrem magnam vocem eliciebat magnam. Denique voce id magna pronuntiavit, quia hæc vox totum debebat resonare per orbem, fidelique audientes animare ad Virginis laudes infidelis autem & turbos hæreticos confundere. Quapropter Ecclesia Sancta hæc vocem secuta, eam suos Filios edocuit, & penè adhuc infantum labijs hæc verba instillari optat, *Sandæ Mariæ Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus*; ut ex ore infantium & lactantium perficeret laudes eius. Ideò hæc particulam adiecit Salutationi Angelicæ, quæ ex verbis Angeli & Elizabethæ est extracta, & à primordiis Ecclesiæ in usu Fidelium fuit. Adiecit, inquit, hæc clausulam, quæ discretis verbis Mariam matrem Dei nominaret, & veneraretur: ex ore etiam puerorum, mox ubi Nestorij hæresis profligata fuit, qui hec illi Matris Dei, volebat eam Deiparam vel Dei Matrem appellari. Sed condemnatus hæc aducentis Patribus congregatis in Concilio Ephesino, sub Celestino primo & Theodosio iunioris Rom. Imperatore; ubi universalis Ecclesiæ consensu Maria pronuntiata est esse Dei Mater. Et tunc existimatur: adiecta fuisse illa oratio soluti Angelicæ: *S. Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus*; idque ab ipsa Ecclesia gratas immortales agere Deo & Virgini, quia eius ius honoris promittitur omnibus generationibus eam beatam pronunciantibus, quod Dei genitrix fieri merita sit. *Ex*

Cur E. Elizabethæ magna voce dixerit. Mater Domini mea.

Ex eo tempore, ad confessionem hereticorum maiorem, & ad emergendum de stigmatibus impiis Nestorii erroris Matris Dei encomia ardentius affectu celebrantur, & Virginitatem eius ac divinam Materitatem mitis laudibus viri sancti & eruditissimi singulis seculis. Inter quos primum obtinet locum S. Cyrillus Alexandrinus, qui in dicto Concilio Ephesino palmam tulit contra Nestorium, facundia peroratione. Erat adhuc in eius scriptis quaedam homilia contra Nestorium, in qua sic Epiphania canit: *Hilarem video catum fidulum omnium, qui convenerunt promptis animis ad S. Dei Matrem Maria semper Virgine convocati. Laus & gloria tibi sit Sancta Trinitas, qua omnes nos ad hanc celebratam convocasti. Sic etiam tibi Dei Mater Laus, Tu enim es pretiosa Margarita orbis terrarum: Tu lampas inextinguibilis, Corona Virginitatis, Sceptum orthodoxa fidei, Templum indissolubile, continentis eum qui nunquam contineri potest, Mater & Virgo. Tu benedicta inter mulieres, eius parens, qui benedictus venit in nomine Domini.*

nymus hostem se Virginis Deiparæ proderet, non enim eius ab Ecclesia expellere Iudeos, & intercessionem ipsius, per quas mundus constitit, nequidem volens nominari, asserens nemini eam posse opulari: motus Carbonum pedes eius invasit, & febris ardentissima, corporis mortem obiit, asserens vivum se exitu, gubili igni traditum esse propter Mariam Deiparam, iubeas exinde eam honorari & celebrari: ut Deiparam.

Advertendum itaque secundo, Mariam duplices habuisse hostes. Quidam eius negantur virginitatem, nihilque eam supra ceterarum mulierum sortem habuisse dixerunt, quia ex Ioseph conceperit & pepererit. Iudæi in hoc errore fuerunt qui dicebant de Christo Matthæi 13. *Nonne hic est Faber Filius? Nonne Mater eius dicitur Maria? & apud Marcum c. 6 dicebat de illo: Nonne hic est Faber Filius Maria? Et rursus apud Lucam c. 4. Nonne hic est Filius Ioseph? Denique apud Ioannem c. 6. Nonne hic est Filius Ioseph, cuius novimus Patrem & Matrem?* Sic & Iulianus Apostata persuadere conabatur, in contemptum vocans Christum Galileum & Nazarenum, quasi à Nazareth in Galilea villi ortum conditione. Patre fabricem artem exercente. Unde quidam Iuliani scolar interrogabat per risum quemdam Christianum, *Quid facit nunc Filius Faber? Cui ille appositè respondit: Feretrum fabricas vestro Imperatori Iuliano. Et vix ita contigit. Nam paulo post, cum ad bellum contra Persas processisset, minatus se in reditu Religionem Christianam funditus everterem, sanctus Basilus ut dissiparet eius consilium impium, congregavit populū suum & Clerum in Basilicam Matris Virginis, in die oratione, Beatissima Mater misit sanctum Mercurium Martyrem, qui & ibidem colebatur, ad necem inferendam Iuliano. Quapropter sagittā sive lancē acutissimā in illo bello percussus, videbatur sibi videre Christum contra se pugnantem, & præ rabie in clamabat: *Vicisti Galilæ, vicisti! Sanguinemque suum evolvere sicutantem eam manu colligens, in Cælum projiciebat vociferans: Saturare Nazarenos, saturare. Sic hostem suum Maria contrivit, & in eo caput serpentis, contra Virginitatem & Materitatem suam divinam blasphemias evomebat.**

Alij quidem Virginitatem Mariæ agnoverunt, sed eo quod sacra scriptura eam satis manifeste negantur tamen eam esse Dei Genitricem, sed Genitricem tantum hominis iusti, qui & Christus dicitur esse. Dicit enim hæc hæresis in Christo esse duas personas, sicut duas naturas: & vnam personam dicit esse Deum solum, & aliam hominem solum. Et huius personæ quam dicit esse hominem solum, dicit Beatam Virginem esse Matrem: & ita negat Virginem esse Matrem Dei. Huius erroris auctor fuit Nestorius Episcopus Constantinopolitanaus, qui à Concilio Ephesino, ut diximus, condemnatus fuit, & excommunicatus; Episcopusque dignitate privatus à Theodosio in exilium est eiecitus. Sed obstinatus permansit, & in exilio miseram vitam egit, miseriusque mortuus est. Nam Deus vindicans Matris iniuriam, immisit in eius blasphemam linguam vermes, qui tamquam canifices eam corroderent, quasi novæ impietatis nefandum organum acerbe plecuentes, donec iustitiam exhaeret animam, tataricis flammis cruciandam. Ita passim Historici.

Contra hos omnes errores triumphavit Mariæ, vnde prodiit Responsorium illud in Ecclesia suavi modulatione sonorum: *Gaude Maria Virgo, tuæ hæreses sola interemisti in universo mundo. Dii Virgo Deum & hominem genuisti. & post partum Virginitatem violatam permansisti. Cui plebsque in Ecclesiis licet verus adiungi ut: *Gabrielem Archangelum seminus divinitus te esse asserunt, & verum tuum à Spiritu sancto fecundatū, Erubescat Iudæus infelix, qui dicit Christum ex Ioseph semine esse natum. Quem verum dum quidam puer scholasticus in odium Iudæorum per plateas vesperis sæpe cæcavit, Iudæi nocte quadam comprehensum iugularunt, & in sepulchro sub cuiusdam sepulchri lapide absconderunt. Mox cum Mater filium ubique quaerens illac transiret, & ciulando clamaret identidem: *Filius charissime, ubi te perdidisti ubi quaeram te? Puer ex tumultu ingeminas honorā voce: *Erubescat Iudæus; &c. Ad cuius vocem stupefacti quaerentes, cum ex tumultu respondentem animæ verterent, vivum & incolumem sustulerunt. Ita refert Thomas Cantuariensis Suffraganeus Cameracensis, qui ex fidelissima relatione PP. Prædicatorum se id didicisse asserit, in Notis libri Apum pag. mlii § 43. Vbi addit, quendam Responsorium: *Gaude Maria Virgo, Rome in Ecclesia quæ dicitur, Ad Sanctam Mariam Retudam, decar-*****

Caract.

WANT

NOTA: B. M. V. duplices hostes habuit. I. Quidam negantur eius virginitate, Matt. 13. Exempl.

Sut in vita S. Basil.

taret ad laudem B. Virginis, subito lumen oculorum cum summa præsentium admiratione recepit.

Refert quoque Pelbartius, Ord. Minorum Theologus, in Stellario B. Virg. l. 12. p. ult. cap. 7. & Auctor libri qui intitulatur, Scala cæli, Ord. S. Dominici, Iudæam quamdam in partu mori appropinquantem à Christianis mulieribus visitatam fuisse, que instabant, ut se B. Maria commendaret. Illa periculum extremum videns, sic dixit: O Domina Maria, licet non sim digna regere te, cum sim de genere eorum, qui tuum occiderunt Filium; tamen audio clementiam tuam se extendere ad peccatores. Si liberos me, promitto cum prole baptismum suscipere. His dictis, sine dolore peperit Filium; & quia vir suus Iudæus tunc a gradibus in remotis, mulier cum prole baptismum suscepit. Maritus reversus hac audiens, gladio filium interfecit. Muliere autem inelamante, & concurrentibus vicinis, fugit Iudæus; sed cum iam clausa circuitate egressi non possent, huc illud discurrens, advenit Oratorium quoddam B. Virginis apertum, & ingressus est. Cumque circum spectaret, & sibi mortem imminere, ad cor reversus, videns imaginem Virginis in Arce, sic cum fiducia oravit: O Domina Maria, reverè magna est misericordia tua, quod me canem pestifimum, qui de voravit filium, permissis stare in domo tua & presentia tua; Audivi quid magna sit bonitas tua, sic ergo necum misericordiam, sicut Filius tuus cum Paulo Persecutore. Crede Christum ex te natum Virginem, & factor ipsum esse in lege nostra promissum Deum & hominem, cuius non est misericordia numerus. Sic ipse stente, & orante, advenere satellites vindicturi eum. At ipse petijt baptismum, & dixit: Peccavi, quod non ob timorem mortis baptismum peto, supplico ut me baptizatus, & ducatur ad mortem. Si negetis baptismum, Iesum Redemptorem accipio in datorem baptismi, & sanguinem accipio pro aqua. Stupescit, permiserunt eum baptizari, & inde ad carcerem duci. Vxor interim contemplantis filium in gularum, videt eum vivere & arridere; audit quoque mariti baptismum, accurrit, & ostendit puerum viventem, sed cicatrice manente in gutture. Mirantur omnes, educitur Iudæus de carcere, moxque puero data est vox perfecta, & in presentia plebis hoc dicitur protulisse: Mater misericordiarum & totius consolationis, Virgo ante partum, in partu, post partum, Mater Filij Dei intacta, me in suum servitorem adoptavit. Sic Iudæus liber dimissus fuit, qui serviens ex corde Virginis, multa de ea contra Iudæorum perfidiam scripsit, & Filius crecens, de-votissimus Mariae servus existit. Hæc Pelbartius sup.

Pelbartius & alij.

B. M. V. à puerperis invocanda proficili par-tu.

rulus, quo Virgo desponsata fuit S. Iosepho, adferatur; ut per illius actum benedicantur, profuturi postmodum difficiles partus habentibus, quia & experientia docet eos multum proficere. De quo etiam egimus in nostra Vite Florigera, Lect. de Festo S. Iosephi.

Advertendum tertio, quod ob varias rationes & significaciones Maria vocatur Alma Mater, non solum hic, sed etiam frequenter in alijs Ecclesiasticis Cantibus. Sic Adventus Antiphona incipit: Alma Redemptoris Mater. Sic & alibi canimus: O Mater alma Christi charissima, suscipe pia laudum præconia.

Primo, vox Alma, quandoque accipitur, ut idem sit quod Illustris & clara. Sic lux dicitur alma, & dies almus apud Donatum & Virgilium: Præterea si nona diem mortalibus almus Aurora exulterit, inquit Virgilius. Hac ratione rectè Matie attribuitur hic Terentius, Alma Mater. Nam ut ait S. Amb. Quid nobilitas Dei Matris? Quid splendidius ea, quam splendor elegit? Quid illustrius, non solum ob vitam radiantem, & promicantem omni virtutum specie, sed etiam ob virtutum prolapiam regiam: Hinc de ea canit Ecclesia: Nativitas gloriose Virginis Mariæ ex semine Abrahamæ orta de tribu Iudæa clara ex stirpe David. Et tursus: Nativitas est hodie Sanctæ Mariæ Virginis, cuius vita incluyta cunctas illustrat Ecclesias. Postet ergo gloriari in nobilitate & illustri stemmate, sed novit exiguum esse nobilitatis diadema, nisi illustretur virtutis & pietatis rutilante gemma. Novit illud Poeta:

Quid tibi nobilitas, quid clarum nomen avorum, Si servus vitis factus es ipse tuus?

Quapropter dicebat & Iuvenalis quibusdam de nobilitate vanè gloriantibus, Satyra 3.

Malo Pater tibi sit Theristes, At modo tu sis Eacida similis, Vult amaque arma capellas: Quam te Therisia similem producat Achilles.

Diva ergo Virgo, paupertatem & humilitatem cum Filio ultroneè complexa, & sanctitatem professâ, per illam multò magis in orbe rutilat, quam per generis claritudinem; idèò Alma, id est, sancta & pulchra, illustris & præclara inticulatur, hanc præcipue ob claritatem.

Secundò, Alma, idem est quod fertilis & fecunda. Hinc Tellus propriè Aïona dicitur, ab alendo, cò quod fecundis suis frugibus homines alat. Et hoc Epithetum Ceresi proprium dicunt Poetæ, Alma Ceres; quia Terræ Dea est, fructus alios producens. Exinde ad matres fecundas prohibus, quæ eas lactant, educant, alunt honorificè, copiosè, splendidè, vox ista translata est. meritò ergo Maria Alma Mater. Tum quia fecunda in filijs spiritualibus; quos lactat & alit honorificè & vberimè. Tum quia Filium Dei fecundata à Spiritu sancto progenit, & lactavit, aluitque vberè de Cælo pleno. Lac ex sanguine menstruo & impuro conficitur ad Medici; quem sanguinem

NOTA. 3. Cur B. M. V. vocetur Alma Mater.

Alma idè est, quod illustris & clara. Ambr. li. 2. de Virginitibus.

Alma idè quod fertilis & fecunda.

Mariale.

B

ad

ad se vbera vi attractiva alliciunt per venas, & candore ac dulcedine alijsque qualitatibus lacti conditis afficiunt. Sic candor, alizque qualitates inducuntur decoctione, quæ tum in venis fit, tum in mammillis. At in Virgine, quæ ex purissimis sanguinibus concepit Filium Dei virtute Spiritus sancti superueniente, eiusdem Spiritus virtute celestis lac suppeditarum est purissimum, eum sapore mirifico, & cum vi nutriendi: ita ut nullius vquam mulieris lac tanti fuerit vel candoris, vel puritatis, vel efficaciz altricis & nutritivæ, vel etiam vberatis. Hinc ergo *Dei Mater alma* merito dicitur Maria, à virtute foecunda & altrice, quæ ei erga Filium suum, Filium Dei, non tam à natura, quam è cælo subministrata est.

P. M. V. fecunditas ad spirituales filios.

Quantum ad Filios spirituales, quàm foecunda sit, quàmque *Mater alma*, patere potest ex grandiorum numero, quos genuit sub cruce cum sanguinis Filij sui virtute, qui quæ quotidie adhuc clatantur eius lacte vberis. Sed quoniam in sequentibus differemus de huius Matris vberibus spiritualibus, explicantes illud, *Monstrare esse Matrem*, hoc solum hic dicimus, nullam vquam matrem tot proles genuisse, totque voluisse, ideoque hunc titulum merito ei adscribi, *mater alma*.

Margareta Comitissa Hollandiæ anno 1276. à Nativitate Domini, ætatis verò suæ anno 41. die Pasche, feribitur peperisse infantes viros promissæ sexus numero trecentos sexaginta quatuor, quod circiter dies in anno reperiuntur. Hi postquam per Episcopum Guidonem Suffraganeum, in parentia Magnatum, in pelvi quadam baptismum percepissent, & masculis Ioannes, femellis nomen Elizabeth imponitum fuisse, ipsorum omnium animæ & matris ad Deum æternaliter vitæ redierunt. Huius rei extrat in Hollandia memoria marmoris inscripta iuxta locum, in quo sepulta sunt corpora eorum; & passim testantur Historicis relationis huius veritatem. Videri hic possit aliqua foecunditas, sed qua Mater ipsa oppressa fuit, & emori coacta, ita ut fovendi & alendi eos virtutem haud nata sit sufficientem: non ergo potuit dici Alma Mater.

Rom. 8.

Ephes. 4.

Longè foecundior est Maria, quæ de die in diem longe maiori numero sibi Filios parit, & fratres adorat Voigenito Filio suo, *visit Primogenitum in multis fratribus*; eosque alit & perducit in mensuram ætatis plenitudinis Christi, donec ei occurrant in unitate Fidei, & plena agnitione Filij Dei, ac fruitione consummata eius faciei. Sic ergo Maria Dei est mater alma, & mater alma Filiorum Dei. Hinc verius ille:

Nec genitricis tuæ foecundior ulla parentum.

Tot bona per partum quæ dedit una suum.

Tertio, *Alma* apud Hebræos, sive cum adpiratione *Ha alma*, idem significat quod *Abcondita*: & ita Mater Dei alma, idem est quod *Abcondita Mater*. Et verè maria mater abcondita, in qua ma-

gnum illud pietatis mysterium, quod à sæculis abconditum vocat Apollolus, peractum est in abcondito: solo scilicet consilio Deo, & Angelo Gabriele. Hic possumus dicere cum Isaia: *Verè tu es Deus absconditus, Deus Israel Salvator*: abconditus in carnis abconditus in Arca Virginali, summissimo claustro obsecurata. Hoc mysterium à sæculis abconditum, per incarnationem Verbi æterni in maria peractum, continuè miratur Ecclesia, & mirabitur per omnia sæcula. *Alma & Abcondita* huic matri decantant: *Beata mater munere: Cuius supernus Artifex: mundum pugillo continens: Ventris sub arca clausus est: Et ruitus repetens:*

Virgo Dei Genitrix, quem totus non capit orbis, In tua se clausit viscera factus homo.

Denique illud adiungens: *O Sancta & immaculata Virginitas, quibus te laudibus efferam, quia quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti.*

Quis novit, aut quis factis comprehendit istud mysterium, quomodo Filius Dei, qui tribus digitis appendit terræ molem, qui pugillo mentis est aquas, & cælos palmo ponderavit, libra que in pondere montes, quomodo, inquam, adeò excelsus, magnus, & immensus, se abbreviavit, contractavit, an ulla vitæ, exinavit in gremio Virginitatis in abcondito sicut virtute celesti & abcondita quam nec fuit Angelus comprehendit, nec ipsa Mater: *Venter puella bajulat secreta quæ non novit.* Hinc & illa Antiphona in Adventu Domini ad Canticum magnificat in Ecclesia Gallicana pietate ac doctrina antiquissima: *O Virgo Virginitas, quomodo fiet istud, quoniam nec primam similem visam es nec habere sequentem? Filia Terusalem, quid me admiramini? Divinum est mysterium hoc quod cernitur. Inroducuntur hic piæ animæ interrogantes Virginem de his, quæ circa cam supra naturæ legem gesta sunt. Quali dicerent. O Virgo Virginitas, Virgo candidissima, nulla forde maculata, Virgo corpore & spiritu, omnium Virginitas decus & gloria, cæteras excellens ut Sol sidera, liliam flores, aurum metalla: Quomodo fiet istud, quod Mater sis & Virgo? Stupet hoc natura, non capit ratio, ignorat humana intelligentia. Quomodo etiam fiet istud, quod creatura paries Creatorem, plasma Conditorum? Quomodo fiet istud, quod vteri angulij contineas cum quem cæli & terra non capiunt: quod comprehendas incomprehensibilem, & coactes immensum? Nulla vquam inventa est mulier, nec sæculis invenietur futura, quæ viri nescia filium concipiat, quæ virgo pariat, quæ sine dolore infantem Deum & Hominem producat.*

Respondens porò interrogationi huic Maria, verè humilis nihil hic sibi adscribit: sed omnia Deo tribuit, & in eum solum refert vniuersa, dicens: *Filia Terusalem, anima fideles, pacis vitionem amantes, & contemplationi deditæ: quid me admiramini, quasi virtute mea factum sit hoc opus?* quid

MANTE

quid me obstupescitis, quasi tanti miraculi sim effectrix: quid me suspensa intuemini, quasi contulerim quippiam ad hoc inaudicium omnibus saeculis mysterium: Desinite me admirari, & divinam admiramini virtutem, magnificate & praedicare eius potentiam, cuius est opus illud, qui hoc ineffabile in me explevit Sacramentum. Divinum est mysterium quod cecoritis, & Miraculum Miraculorum, superveniente Spiritu sancto, & virtute Altissimi obumbrante completum. Illi tota laus tribuatur, benedictio, & gratiarum actio: nec id meis ascribatur meritis, sed dignitatem divinae. Vique Maria vere humilissimum refundit in fontem; attamen & ipsa huic Miraculo Miraculorum cooperata est consensu suo, & verborum illorum efficaci potentia: *Ecce Anella Domini, fiat mihi securum verbum tuum.*

LUC. 1.

Cur M. Quare in sacris litteris non legitur B. Virginem velle V. non le. patrasse miracula? Resp. primum maximum ipsam edidit miraculum, totique orbi maximè salutiferum, dum Caelum & Solem, sive Solis & Caeli Conditorum in suum astraxit uterum. Tunc enim innovata sunt signa, immutata mirabilia antiqua: quia maius est hoc quam Solem sistere, ut fecit Iosue, aut cogere retrogredi, ut factum fuit tempore Ezechiae. Tunc reperitur verbum infans, agnoscitur longitudo brevitas, latitudo angustia, altitudo subdita, profunditas plana. Ibi agnoscitur lux non lucens, aqua sitiens, panis esuriens, inquit S. Bernardus. Non ergo mirum, si exinde à miraculis efficiendis cessarit, cui simile efficere potius erat impossibile. Resp. secundò, Mariam, tanta quanta est, totam esse Miraculum, sive sapientiam ei infusam sanctes, sive gratiam super effluentem, sive Prophetiae donum, sive virtutem curationum, & alia dona. Sed hæc ad tempus adhuc voluit Christus in Matre sua esse abscondita. Nec adhuc decebat, aut conveniens erat eius sexui, ut miracula passim partraret: quia Doctrina Evangelicæ à Christo eius Filio, & ab Apostolis eius filijs, primum per miracula erat confirmanda & propaganda, Ac verò mox ab obitu multa edidit miracula, nam & sacrum eius corpus clarum ad tumulum claruit miraculis, ut alibi dixi. Et exinde à Christo in regni & potestatis societatem assumpta est: ita ut ad eius arbitrium visus sit terras, maria, caelum, universamque naturam moderari. Hinc & illi rectè illud ascribit Ecclesia. *In fluctibus maris ambulavi, & in omni terra feci, & in omni populo & gente primum habui.*

Iosue 10.

4. Reg. 20.

Resp. 1.

Eccle. 24.

4. Reg. 4.

Ex quo patet responso ad quaestionem illam: *Quare in sacris litteris non legitur B. Virginem velle patrasse miracula?* Resp. primum maximum ipsam edidit miraculum, totique orbi maximè salutiferum, dum Caelum & Solem, sive Solis & Caeli Conditorum in suum astraxit uterum. Tunc enim innovata sunt signa, immutata mirabilia antiqua: quia maius est hoc quam Solem sistere, ut fecit Iosue, aut cogere retrogredi, ut factum fuit tempore Ezechiae. Tunc reperitur verbum infans, agnoscitur longitudo brevitas, latitudo angustia, altitudo subdita, profunditas plana. Ibi agnoscitur lux non lucens, aqua sitiens, panis esuriens, inquit S. Bernardus. Non ergo mirum, si exinde à miraculis efficiendis cessarit, cui simile efficere potius erat impossibile. Resp. secundò, Mariam, tanta quanta est, totam esse Miraculum, sive sapientiam ei infusam sanctes, sive gratiam super effluentem, sive Prophetiae donum, sive virtutem curationum, & alia dona. Sed hæc ad tempus adhuc voluit Christus in Matre sua esse abscondita. Nec adhuc decebat, aut conveniens erat eius sexui, ut miracula passim partraret: quia Doctrina Evangelicæ à Christo eius Filio, & ab Apostolis eius filijs, primum per miracula erat confirmanda & propaganda, Ac verò mox ab obitu multa edidit miracula, nam & sacrum eius corpus clarum ad tumulum claruit miraculis, ut alibi dixi. Et exinde à Christo in regni & potestatis societatem assumpta est: ita ut ad eius arbitrium visus sit terras, maria, caelum, universamque naturam moderari. Hinc & illi rectè illud ascribit Ecclesia. *In fluctibus maris ambulavi, & in omni terra feci, & in omni populo & gente primum habui.*

LECTIO III.

Thema. Atque semper Virgo. *Felix caelis porta.*

MAternitas & Virginitas Mariae tot oraculis Prophetarum, totque figuris praenunciata sunt, ut & ecclesia canat: *Quando natus es ex Virgine, tunc impleta sunt scripturae*, quia hunc Virginitatem praedixerat Ilias, Hieremias, Daniel, Michaeas, Aggeus, & alij Prophetæ. Tunc quoque impleta sunt figurae praefiguratæ Virginitatem & Maternitatem Deiparae. Primum figura Velleris Gedeonis: *Sicut pluviam in vellus descendisti, ut salutum faceres genti humani.* Sicut oliva per miraculum ros in aridum Gedeonis vellus descendit, ipso perente hoc signum liberationis populi sui, & sine strepitu illapsum est suaviter, nihil noxae inferens velleri, tota reliqua terra manente arida: sic tacite & suaviter Virginis viscibus illapsum est Deus, caelestis fecunditate illam denans, nihilque Virginitati eius detrimenti afferens. Et hoc fuit signum salutis & liberationis populi Dei. De quo eleganter S. Chrysostomus: *Caestis imber Virginum in vellus placido se fudit illapsus, & tota divinitatis unda nostra carnis celavit se in vellere, donec per patibulum crucis expressum, terris omnibus in pluviam salutaria se effunderet.*

Virginitatis & Maternitatis B.M. V. Figurae 1. In Vellere Gedeonis. Iudic. 6.

Secundò impleta est figura Rubi ardentis: *Rubum, quem viderat Moyses incombustum, tuâ agnovimus laudabilem virginitatem conservatam.* Dei Genitrix intercede pro nobis Audi Richardum de S. Victore. *Quid accipimus per flammam, nisi Spiritus sancti gratiam? Quid per Rubum, arborè parvulam, asperam, viridem, & floridam, nisi Mariam, contemptu sui vilem virtutis exercitio asperam contra mollitiam, viridem per fidem, floridam per castitatem? Domino itaque apparente in Rubo, flamma Rubum non laesit, Filio Dei carnem in Virgine sumente, obumbrans Spiritus sancti gratia, virginitas illa per-*

2. In Rubo ardente.